

Lovforslag nr. L 16. Fremsat den 13. januar 1982 af socialministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand.

(Ændringer af reglerne om hjælpeforanstaltninger uden samtykke)

§ 1

I lov nr. 333 af 19. juni 1974 om social bistand, jfr. socialministeriets bekendtgørelse nr. 333 af 27. juni 1980 med senere ændringer, foretages følgende ændringer:

1. I § 65, indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Det sociale udvalgs afgørelser efter *stk. 5* træffes efter reglerne i § 126. Dette gælder dog ikke, hvis der er enighed mellem samtlige berørte parter, herunder barnet, hvis det er fyldt 12 år, om flytningen.«

2. § 123 affattes således:

»§ 123. Når det er absolut påkrævet af hensyn til et barns velfærd, kan det sociale udvalg indtil barnets fyldte 18. år uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver træffe beslutning om,

- 1) at anbringe barnet uden for hjemmet,
- 2) at anbringe barnet i en psykiatrisk hospitalsafdeling eller et hospital for sindslidende med tilslutning af hospitalets overlæge, selv om de almindelige betingelser i henhold til lovgivningen om sindslidende personers hospitalsophold ikke er opfyldt,
- 3) at nægte hjemgivelse eller ændre anbringelsesstedet, uanset at anbringelsen oprindeligt er sket med samtykke fra forældremyndighedens indehaver.

Stk. 2. Opretholdelse af hjælpeforanstaltninger efter *stk. 1* ud over 1 år forudsætter fornyet behandling af sagen i det sociale udvalg. Er den unge fyldt 18 år, kan hjælpeforanstaltningerne kun opretholdes, såfremt den pågældende giver samtykke hertil. Hjælpe-

foranstaltningerne skal dog senest ophøre, når den unge fylder 20 år.«

3. I § 124 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* I tilfælde, hvor kun den ene af forældrene har forældremyndigheden, men barnet er anbragt hos den anden af forældrene, kan det sociale udvalg kun nægte forældremyndighedens indehaver at hjemtage barnet, såfremt den anden af forældrene har anlagt retssag eller indgivet begæring til statsamtmanden (i København overpræsidenten) om at få tillagt forældremyndigheden, og alene indtil der træffes en afgørelse om forældremyndigheden, eller sagen herom frafalder.«

4. § 125 affattes således:

»§ 125. Under en sag om de foranstaltninger, der er nævnt i §§ 123 og 124, skal forældremyndighedens indehaver have tilbud om advokatbistand samtidig med, at pågældende skal gøres bekendt med retten til indsigt i sagens akter efter lov om offentlighed i forvaltningen. Forinden afgørelse træffes, skal forældremyndighedens indehaver, værgen, barnet, advokaten og eventuel anden bisidder have adgang til at udtale sig over for udvalget.

Stk. 2. En afgørelse efter §§ 123 og 124 skal indeholde angivelse af de faktiske og retlige forhold, der ligger til grund for afgørelsen.«

5. § 126 affattes således:

»§ 126. Afgørelser efter §§ 123 og 124 skal træffes i et møde i det sociale udvalg. Til vedtagelse af en hjælpeforanstaltning kræves, at mindst $\frac{2}{3}$ af udvalgets medlemmer stemmer herfor. Byretsdommeren i retskredsen samt en pædagogisk-psykologisk konsulent, der er udpeget af amtsrådet for den kommunale valgperiode, deltager i mødet uden stemmeret. Er der flere dommere i retskredsen, bestemmer justitsministeren, hvem af disse der skal modtage hvervet.

Stk. 2. Dommeren yder udvalget vejledning med hensyn til lovens forståelse og anvendelse samt vurdering af foreliggende oplysninger. Dommeren leder forhandlingen og påser, at sagen er tilstrækkeligt oplyst.

Stk. 3. I Københavns kommune træffes disse afgørelser efter reglerne i en vedtægt, der skal godkendes af socialministeren.

Stk. 4. Det sociale udvalg kan om fornødent forlange bistand af politiet til gennemførelse af afgørelserne.«

6. § 127 affattes således:

»§ 127. Når det sociale udvalg ikke kan holde møde, kan foranstaltninger, som af hensyn til barnets velfærd ikke kan opsættes, iværksættes foreløbigt af formanden eller i dennes forfald af næstformanden. Forældre-

myndighedens indehaver skal inden 24 timer efter afgørelsen have skriftlig meddelelse herom med angivelse af de faktiske og retlige forhold, der ligger til grund for foranstaltningens iværksættelse med oplysning om retten til indsigt i sagens akter efter lov om offentlighed i forvaltningen. Meddelelsen skal endvidere indeholde tilbud om advokatbistand.

Stk. 2. En foreløbig afgørelse skal snarest muligt og senest inden 7 dage forelægges det sociale udvalg til godkendelse efter §§ 125 og 126, uanset om hjemgivelse af barnet har fundet sted. Godkendes den foreløbige afgørelse, forelægges denne det sociale udvalg til endelig afgørelse inden 1 måned.

Stk. 3. Chefen for den sociale ankestyrelse eller den af ankecheferne, som styrelseschefen bemyndiger hertil, kan give pålæg om iværksættelse af en foreløbig foranstaltning efter stk. 1.«

7. I § 128 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Ved behandling af sagen i den sociale ankestyrelse finder § 125, stk. 1, tilsvarende anvendelse.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juni 1982.

Bemærkninger til lovforslaget

I. Almindelige bemærkninger

Lovforslaget blev fremsat for folketinget den 20. oktober 1981, jfr. folketingsforhandlinger sp. 805-806, og var til 1. behandling den 28. oktober 1981, jfr. folketingsforhandlinger sp. 1323-1334. Socialministeriet sendte den 9. november 1981 et ændringsforslag til lovforslagets nr. 4. Dette ændringsforslag er nu indarbejdet i nr. 4 i nærværende lovforslag, hvori der endvidere er fortaget en redaktionel ændring i bemærkningerne til nr. 6 med det formål at tydeliggøre fristerne i forslaget. Herudover indeholder forslaget ingen ændringer i forhold til det tidligere fremsatte forslag.

Det er i bistsandslovens afsnit VIII om hjælpeforanstaltninger over for børn og unge uden forældrenes samtykke et bærende princip, at formålet med hjælpeforanstaltningerne, herunder også foranstaltninger af tvangsmæssig karakter, er at få barnet til at fungere i sit eget hjem. En anbringelse uden for hjemmet kan aldrig været et formål i sig selv, men alene et middel til at løse de problemer, som har stået i vejen for, at barnet kan fungere i sit hjem. Dette betyder, at barnet og familien, også efter at anbringelsen uden for hjemmet har fundet sted, må følges og hjælpes med henblik på at skabe grundlag for barnets tilbagevenden til hjemmet. Det sociale udvalgs behandling af sagen skal således betragtes som en proces bestående af en række tilbud til familien, hvori anbringelsen uden for hjemmet indgår som et enkelt led.

Det har som følge heraf været en klar forudsætning, at der ikke skulle ske en opsplnitning af denne proces, således at beslutninger om anbringelse uden for hjemmet af børn og unge skulle udskilles til behandling ved særlige myndigheder, f. eks. domstolene, idet det sociale udvalgs samlede indsats over for den enkelte familie derved ville blive brudt.

Det har derfor også ligget til grund ved udarbejdelsen af dette lovforslag, at disse sager fortsat i deres helhed skal behandles af de sociale udvalg

med særlig ankeadgang til den sociale ankestyrelse og landsretten.

Regeringen har imidlertid fundet det ønskeligt med henblik på at styrke barnets og forældrenes retssikkerhed at foretage en stramning af de formelle og processuelle regler, der danner ramme om de sociale udvalgs behandling af disse sager.

Eftersom formålet med bestemmelserne om hjælpeforanstaltninger uden samtykke i første række er at beskytte børn og unge mod overgreb, er der derimod ikke fundet anledning til at stille forslag om ændring af reglerne om, på hvilket reelt grundlag en anbringelse uden for hjemmet kan finde sted. Det afgørende kriterium vil fortsat være, om der foreligger en velfærdstruende situation for barnet eller den unge.

Da der imidlertid er tale om alvorlige indgreb, dels i forældrenes udøvelse af forældremyndigheden, dels i barnets eller den unges personlige forhold, er det fundet rimeligt, at der sikres forældrene juridisk bistand, således at der ved behandlingen af sager, hvor anbringelsen uden for hjemmet kan blive aktuel, gives forældrene tilbud om at få stillet en advokat til rådighed.

Som yderligere retssikkerhedsgaranti foreslås en væsentlig forkortelse af fristen for de foreløbige afgørelses forelæggelse for det sociale udvalg, samt at udvalget i *alle tilfælde*, hvor der træffes afgørelser efter dette afsnit, skal suppleres med en dommer og en pædagogisk-psykologisk konsulent.

For at begrænse det sociale udvalgs kompetence til at gribe ind i tvister mellem forældre om forældremyndigheden i tilfælde, hvor barnet befinder sig hos en af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, foreslås en indsnævring af udvalgets adgang til at nægte hjemgivelse af barnet i denne situation.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de enkelte forslag, hvor der også er gjort rede for de forventede økonomiske og administrative konsekvenser af forslagene.

II. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Efter § 65 kan et barn, der har været i privat familiepleje i over 2 år, kun flyttes efter forudgående tilladelse fra det sociale udvalg. Når en sådan tilladelse skal gives, skal det sociale udvalg tiltrædes af en dommer og af en pædagogisk-psykologisk konsulent, der skal bibringe udvalget fornøden juridisk og pædagogisk indsigt. Er der imidlertid tale om at træffe beslutning om at opretholde et allerede nedlagt forbud mod flytning efter denne bestemmelse, skal dommeren og konsulenten efter de gældende regler alene tiltræde udvalget efter *begæring*, og for forbud mod flytning fra en familiepleje inden for de første 2 år gælder ingen regler om supplerung af det sociale udvalg.

Det foreslås, at de specielt sagkyndiges medvirken gøres obligatorisk i sager vedrørende flytning fra en familiepleje. For ikke at skabe unødvendig administration gøres dog undtagelse, hvis samtlige parter er enige om flytningen. Der skal således foreligge samtykke fra forældrene, værger, plejeforældrene og barnet, såfremt dette har nået en alder, hvor det er forsvarligt at lade det ytre sig.

Til nr. 2

Det foreslås i § 123, stk. 2, at indføre en pligt til fornyet behandling i det »udvidede« sociale udvalg, såfremt en hjælpeforanstaltning uden samtykke ønskes opretholdt i mere end 1 år. En sådan regel vil bidrage til at sikre, at foranstaltningen ophører, når formålet med den er nået, f. eks. fordi der kan konstateres en stabilisering af forældrenes eller børnenes forhold.

I tilfælde, hvor barnets anbringelse uden for hjemmet skyldes en *kronisk* tilstand hos forældrene – f. eks. en sindslidende – vil udvalgets behandling af sagen blive ganske kortvarig og rent formel.

Når der gennemføres en sådan regel, og der samtidig indføres medvirken af særligt sagkyndige i alle sager om foranstaltninger uden forældrenes samtykke, jfr. forslaget § 1, nr. 4, vil bestemmelsen i den gældende § 123, stk. 1, nr. 3, om, at der kan træffes beslutning om genanbringelse af et barn efter forsøgsvis hjemgivelse, være overflødig, og det foreslås derfor at lade den udgå af § 123, stk. 1.

Til nr. 3

I tilfælde, hvor der af domstolene eller statsamtterne er truffet bestemmelse om deling af forældre-

myndigheden, eller hvor forældremyndigheden over et barn uden for ægteskab tilkommer moderen direkte ifølge myndighedsloven, er det efter retsplejeloven domstolene, der træffer afgørelse om gennemtvangelse af forældremyndigheden. Ønsker den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, at få overført forældremyndigheden, er det ligeledes efter ægteskabsloven og myndighedsloven domstolene og i særlige tilfælde statsamtterne, der træffer afgørelse.

Efter bistanndslovens § 124 kan det sociale udvalg nægte forældremyndighedens indehaver at hjemtage et barn, som er anbragt uden for hjemmet uden medvirken af det sociale udvalg, hvis hjemtagelse ville stride mod barnets tarv. For så vidt bestemmelsen giver det sociale udvalg mulighed for i tilfælde, hvor et barn bor hos den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, at nægte forældremyndighedens indehaver at hjemtage barnet, foreligger der modstrid mellem på den ene side domstolenes og statsamtternes kompetence i henhold til ægteskabsloven, retsplejeloven og myndighedsloven og på den anden side de sociale udvalgs kompetence i henhold til bistanndsloven.

Dette spørgsmål er behandlet i ægteskabsudvalgets delbetænkning nr. 8: Samliv uden ægteskab I (nr. 915/1980). Efter en gennemgang af en række konkrete sager anfører udvalget s. 77:

»Ægteskabsudvalget finder fortsat, at den eksisterende dobbeltkompetence med to forskellige sæt myndigheder, der i samme periode har mulighed for i en række tilfælde at afgøre tvister mellem forældrene om barnets opholdssted, er yderst uheldig. Selv om de sociale myndigheder som anført af ankestyrelsen er tilbageholdende med at gribe ind i stridigheder mellem forældrene, viser de refererede sager, at den blotte mulighed kan udnyttes til at komplicere og forhale sagen. Udvalget finder det lidet betryggende, at et organ som det sociale udvalg – eventuelt dets formand eller næstformand som en foreløbig afgørelse – kan tilsidesætte f. eks. en nylig landsretskendelse eller gribe ind, medens retssag efter ægteskabsloven eller myndighedsloven verserer.«

Forslaget til § 124, stk. 2, har til formål at begrænse det sociale udvalgs kompetence til at gribe ind i tvister mellem forældre om forældremyndighed, således at det undgås, at de sociale myndigheds indgriben præjudicerer rettens eller statsamtets forældremyndighedsafgørelse eller hindrer afgørelsens fuldbyrdelse.

Forslaget vedrører den situation, hvor forældremyndigheden kun tilkommer den ene af forældrene enten i henhold til en forældremyndighedsafgørelse eller for børn uden for ægteskab direkte ifølge loven, men hvor barnet faktisk bor hos den anden af forældrene.

Efter den gældende bestemmelse i § 124 kan det sociale udvalg nægte forældremyndighedens indehaver at hjemtage barnet, hvis barnet er anbragt uden for hjemmet uden det sociale udvalgs medvirken. Hjemtagelse efter 2 år kræver endvidere forudgående tilladelse fra det sociale udvalg. Bestemmelsen finder anvendelse, hvor barnets anbringelse uden for hjemmet ikke er en hjælpeforanstaltning efter § 33, jfr. forslaget til § 123, stk. 1, nr. 3, og hvor forældremyndighedens indehaver har samtykket i barnets ophold uden for hjemmet eller affundet sig hermed ved ikke inden rimelig tid at kræve barnet tilbage.

Er barnet anbragt hos den af forældrene, som ikke har del i forældremyndigheden, kan forbud mod hjemtagelse således komme på tale i tilfælde, hvor barnet med samtykke fra forældremyndighedens indehaver bor hos den anden af forældrene, hvad enten der er meddelt plejetilladelse eller ikke. Det vil endvidere kunne forekomme i tilfælde, hvor forældremyndighedens indehaver f. eks. er fraflyttet det fælles hjem uden barnet og ikke har forsøgt at få barnet udleveret i rimelig tid, for så vidt angår et ægtebarn, efter at der er truffet en forældremyndighedsafgørelse, eller hvor forældremyndighedens indehaver ikke i rimelig tid har forsøgt at få barnet udleveret, efter at barnet selv har taget ophold hos den anden af forældrene, eller denne i forbindelse med samkvemsret har tilbageholdt barnet.

Efter forslaget til § 124, stk. 2, skal det sociale udvalg i de nævnte tilfælde kun kunne nægte forældremyndighedens indehaver at hjemtage barnet, såfremt den anden af forældrene har rejst sag om at få forældremyndigheden overført, og alene indtil der er truffet en endelig eller midlertidig forældremyndighedsafgørelse, eller sagen herom er frafaldet.

Der er i det omhandlede tilfælde reelt tale om en tvist mellem forældre om forældremyndigheden, og den af forældrene, som ikke har forældremyndigheden, har mulighed for at rejse sag efter ægteskabsloven eller myndighedsloven for domstolene, i særlige tilfælde ved statsamtet, og få rettens eller statsamtets afgørelse for, om der er grundlag for at overføre forældremyndigheden. Den af forældrene, som ikke har forældremyndigheden, bør derfor henvises til at rejse en sådan sag. Det socia-

le udvalg bør endvidere ikke have mulighed for at nægte hjemtagelse af barnet og dermed forhindre gennemtvangelsen af forældremyndigheden, hvis retten eller statsamtet ikke finder grundlag for at overføre forældremyndigheden til den anden af forældrene. Efter forslaget har det sociale udvalg som nævnt fortsat mulighed for at nægte hjemtagelse, hvis den anden af forældrene har rejst en forældremyndighedssag, indtil retten eller statsamtet har truffet en endelig eller midlertidig forældremyndighedsafgørelse, eller sagen herom er frafaldet. Det skyldes, at det i tilfælde, hvor der kan være grundlag for at overføre forældremyndigheden til den anden af forældrene, kan være i strid med barnets tarv at flytte det, førend retten eller statsamtet har taget stilling til forældremyndighedsspørgsmålet, eller sagen frafaldes.

Af hensyn til barnet er det i retsplejelovens § 536 bestemt, at gennemførelse af forældremyndighed ikke kan ske, dersom barnets sjælelige eller legerlige sundhed derved udsættes for alvorlig fare. Fogeden kan tilkalde en repræsentant for det sociale udvalg til at varetage barnets tarv.

Til nr. 4

For at sikre, at forældremyndighedens indehaver får tilstrækkelig adgang til at gøre indsigelse med hensyn til sagens faktiske og retlige omstændigheder, foreslås det, at forældrene i alle sager, hvor der kan blive tale om at træffe afgørelse om et barns anbringelse uden for hjemmet, skal have tilbud om at få stillet en advokat til rådighed. Denne skal sammen med sagens parter have mulighed for at udtale sig over for det sociale udvalg, inden afgørelse træffes i sagen. Udover at tilbyde forældremyndighedens indehavere at få stillet en advokat til rådighed skal socialforvaltningen orientere dem om, at de har ret til at få indsigt i sagens akter.

Forslaget vil ikke indebære nævneværdige administrative konsekvenser, men vil medføre en merudgift til honorering af advokaterne.

På landsbasis må den samlede udgift anslås til ca. 825.000 kr., der fordeler sig ligeligt mellem stat og kommune, idet det bemærkes, at nogle kommuner allerede har indført en obligatorisk advokatorning, der betragtes som en kommunal administrationsudgift.

Til nr. 5

Ud over nogle redaktionelle ændringer foreslås det, at dommeren og den pædagogisk-psykologiske konsulentens medvirken gøres obligatorisk ved be-

handling af alle sager, hvor der kan blive tale om at træffe afgørelse om anbringelse af et barn uden for hjemmet. Dette er en stramning i forhold til den gældende lovgivning, hvor de to specielt sagkyndiges medvirken *ikke* er obligatorisk i sager, hvor der skal træffes afgørelse om at genanbringe barnet inden 2 år efter forsøgsvis hjemgivelse eller om at nægte hjemgivelse eller at ændre anbringelsesstedet. Retssikkerhedsmæssige betragtninger taler for, at der i *alle* sager om hjælpeforanstaltninger uden samtykke skal være obligatorisk medvirken af sagkyndige, der kan yde juridisk og pædagogisk-psykologisk vejledning.

Til nr. 6

Efter den gældende affattelse af § 127 skal formandens foreløbige afgørelser, der træffes i de tilfælde, hvor det sociale udvalg ikke kan holde møde, forelægges det sociale udvalg senest inden 2 måneder efter afgørelsen. Det foreslås, at der i stedet indføres en 3-leddet behandling af disse sager, således at det sociale udvalg inden 7 dage skal godkende, om det har været nødvendigt at gribe ind med en foreløbig foranstaltning. Herefter foreslås en frist på 1 måned til at træffe den *endelige* afgørelse om barnets fremtid.

Det sociale udvalg har således fra godkendelsen af den foreløbige afgørelse 1 måned til at oplyse sagen bedst muligt, således at der bliver tilvejebragt et forsvarligt beslutningsgrundlag med henblik på den endelige afgørelse.

Det er i mange tilfælde påkrævet at indhente læge- og psykologerklæringer samt udtalelser fra børneinstitution, skole m.v. Et sådant materiale vil næppe kunne indhentes på kortere tid end 1 måned, hvis det skal være af fornødent kvalificeret karakter.

For yderligere at styrke retssikkerheden foreslås det, at forældrene inden 24 timer, efter at forman-

dens afgørelse er ført ud i livet, skal have skriftlig meddelelse herom med angivelse af de faktiske og retlige forhold, der ligger til grund for afgørelsen samtidig med, at forældrene skal have oplysning om deres ret til at få aktindsigt efter lov om offentlighed i forvaltningen.

I lighed med, hvad der gælder ved de endelige afgørelser, jfr. det anførte til nr. 3, skal forældrene også i tilknytning til de foreløbige afgørelser have tilbud om at få stillet en advokat til rådighed af socialforvaltningen.

Forslaget vil formentlig i nogle tilfælde kunne indebære et merarbejde for socialforvaltningens ansatte, dels fordi grundlaget for at foretage en foreløbig beslutning skal forelægges det sociale udvalg til godkendelse inden 7 dage, dels fordi fristen for sagens endelige afgørelse forkortes fra 2 måneder til 1 måned. Forslaget har endvidere økonomiske konsekvenser i form af honorering af advokaten, som fordeler sig ligeligt mellem stat og kommune.

Adgangen til inden 1 uge at indbringe den foreløbige afgørelse for ankestyrelsen må anses som overflødig ved ændringen af fristen i § 127.

Reglen herom foreslås derfor ikke opretholdt, og der opnås derved en mindre reduktion af antallet af klagesager.

Ifølge pkt. 14 i socialministeriets cirkulære af 1. oktober 1975 om hjælpeforanstaltninger uden samtykke kan der træffes foreløbige beslutninger, når det sociale udvalg med tilforordnede kan holde møde, men sagen ikke skønnes tilstrækkeligt oplyst. Det er ikke hensigten, at § 127 for fremtiden skal finde anvendelse i denne situation.

Til nr. 7

Det findes rimeligt, at den advokatordning, der foreslås indført ved sagens behandling i det sociale udvalg, ligeledes skal finde anvendelse ved sagens eventuelle behandling i den sociale ankestyrelse.

Bilag til f.t.l. vedr. social bistand

Bilag

I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget

§ 1

1. I § 65, indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Det sociale udvalgs afgørelser efter stk. 5 træffes efter reglerne i § 126. Dette gælder dog ikke, hvis der er enighed mellem samtlige berørte parter – herunder barnet – om flytningen.«

§ 65. Ingen må modtage et barn under 14 år til døgnophold i privat familiepleje uden at have tilladelse dertil fra det sociale udvalg. Der kan ikke gives tilladelse til at have mere end 4 børn i pleje, medmindre der er tale om søskende.

Stk. 2. Plejetilladelse kan kun udstedes, når det efter en undersøgelse af familieplejen må antages, at opholdet vil være til gavn for barnet. Ved udstedelse af plejetilladelse skal det sociale udvalg gøre barnets forældre opmærksom på bestemmelsen i § 124.

Stk. 3. Hjem, der modtager flere end 4 børn under 18 år i familiepleje, og som drives af private uden offentlige midler, må kun oprettes og drives med tilladelse af amtskommunens social- og sundhedsudvalg.

Stk. 4. Det påhviler den, der anbringer eller medvirker til at anbringe et barn i pleje, at sikre sig, at plejehjemmet har fornøden plejetilladelse.

Stk. 5. Det sociale udvalg fører tilsyn med forholdene i hjemmene og kan træffe beslutning om, at et barn ikke uden rimelig grund må flyttes fra en familiepleje. Flytning efter 2 års ophold i en privat familiepleje kan kun ske efter forudgående tilladelse fra det sociale udvalg.

2. § 123 affattes således:

»§ 123. Når det er absolut påkrævet af hensyn til et barns velfærd, kan det sociale udvalg indtil barnets fyldte 18. år uden sam-

tykke fra forældremyndighedens indehaver træffe beslutning om

- 1) at anbringe barnet uden for hjemmet,
- 2) at anbringe barnet i en psykiatrisk hospitalsafdeling eller et hospital for sindslidende med tilslutning af hospitalets overlæge, selv om de almindelige betingelser i henhold til lovgivningen om sindslidende personers hospitalsophold ikke er opfyldt,
- 3) at nægte hjemgivelse eller ændre anbringelsesstedet, uanset at anbringelsen oprindeligt er sket med samtykke fra forældremyndighedens indehaver.

Stk. 2. Opretholdelse af hjælpeforanstaltninger efter stk. 1 ud over 1 år forudsætter fornyet behandling af sagen i det sociale udvalg. Er den unge fyldt 18 år, kan hjælpeforanstaltningerne kun opretholdes, såfremt den pågældende giver samtykke hertil. Hjælpeforanstaltningerne skal dog senest ophøre, når den unge fylder 20 år.«

§ 123. Når det er absolut påkrævet af hensyn til et barns velfærd, kan det sociale udvalg indtil barnets fyldte 18. år uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver træffe beslutning om

- 1) at anbringe barnet uden for hjemmet,
- 2) at anbringe barnet i en psykiatrisk hospitalsafdeling eller et hospital for sindslidende med tilslutning af hospitalets overlæge, selv om de almindelige betingelser i henhold til lovgivningen om sindslidende personers hospitalsophold ikke er opfyldt,
- 3) at genanbringe barnet inden 2 år efter forsøgsvis hjemgivelse,
- 4) at nægte hjemgivelse eller ændre anbringelsesstedet, uanset at anbringelsen oprindeligt er sket med samtykke fra forældremyndighedens indehaver.

Stk. 2. Når den unge fylder 18 år, kan hjælpeforanstaltninger efter stk. 1 kun opret-

holdes, såfremt den unge giver sit samtykke hertil. Hjelpeforanstaltningerne skal dog se- nest ophøre, når den unge fylder 20 år.

3. I § 124 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* I tilfælde, hvor kun den ene af forældrene har forældremyndigheden, men barnet er anbragt hos den anden af forældre- ne, kan det sociale udvalg kun nægte foræl- dremyndighedens indehaver at hjemtage bar- net, såfremt den anden af forældrene har anlagt retssag eller indgivet begæring til statsamtmanden (i København overpræsiden- ten) om at få tillagt forældremyndigheden, og alene indtil der træffes en afgørelse om forældremyndigheden, eller sagen herom fra- faldes.«

§ 124. Er barnet anbragt uden for hjem- met uden medvirken af det sociale udvalg, kan udvalget nægte hjemtagelse, såfremt hjemtagelse ville stride imod barnets tarv. Hjemtagelse efter 2 års ophold i et privat plejehjem kan kun ske efter forudgående til- ladelse fra det sociale udvalg.

4. § 125 affattes således:

»§ 125. Under en sag om de foranstalt- ninger, der er nævnt i §§ 123 og 124, skal forældremyndighedens indehaver have tilbud om advokatbistand samtidig med, at pågæl- dende skal gøres bekendt med retten til ind- sigt i sagens akter efter lov om offentlighed i forvaltningen. Forinden afgørelse træffes, skal forældremyndighedens indehaver, vær- gen, barnet, advokaten og eventuel anden bisidder have adgang til at udtale sig over for udvalget.

Stk. 2. En afgørelse efter §§ 123 og 124 skal indeholde angivelse af de faktiske og retlige forhold, der ligger til grund for afgø- relsen.«

§ 125. Beslutninger efter §§ 123 og 124 skal træffes i et møde i det sociale udvalg. Til vedtagelse af en beslutning kræves, at mindst $\frac{2}{3}$ af udvalgets medlemmer stemmer for beslutningen.

Stk. 2. De i § 126 nævnte tilforordnede deltager i udvalgets møder uden stemmeret.

Stk. 3. I Københavns kommune træffes beslutninger efter §§ 123, 124 og 127 efter reglerne i en vedtægt, der skal godkendes af socialministeren.

§

Stk. 4. Det sociale udvalg kan om fornø- dent forlange bistand af politiet til fuldbyr- delse af truffne beslutninger.

5. § 126 affattes således:

»§ 126. Afgørelser efter §§ 123 og 124 skal træffes i et møde i det sociale udvalg. Til vedtagelse af en hjelpeforanstaltning kræves, at mindst $\frac{2}{3}$ af udvalgets medlemmer stem- mer herfor. Byretsdommeren i retskredsen samt en pædagogisk-psykologisk konsulent, der er udpeget af amtsrådet for den kommu- nale valgperiode, deltager i mødet uden stemmeret. Er der flere dommere i retskred- sen, bestemmer justitsministeren hvem af dis- se, der skal modtage hvervet.

Stk. 2. Dommeren yder udvalget vejled- ning med hensyn til lovens forståelse og an- vendelse samt vurdering af foreliggende op- lysninger. Dommeren leder forhandlingen og påser, at sagen er tilstrækkeligt oplyst.

Stk. 3. I Københavns kommune træffes disse afgørelser efter reglerne i en vedtægt, der skal godkendes af socialministeren.

Stk. 4. Det sociale udvalg kan om fornø- dent forlange bistand af politiet til gennem- førelse af afgørelserne.«

§ 126. Ved behandling af sager, hvor der træffes beslutning efter § 65, stk. 5, 2. pkt., § 123, stk. 1, nr. 1) og 2), eller § 124, tiltrædes udvalget af dommeren i den stedlige under- retskreds. Er der flere dommere i en rets- kreds, bestemmer justitsministeren, hvem der skal varetage hvervet. Endvidere tiltrædes udvalget af en pædagogisk-psykologisk kon- sulent, der er beskikket af amtsrådet for den kommunale valgperiode, medmindre amtsrå- det skønner, at der på anden måde er sikret udvalget fornøden pædagogisk-psykologisk vejledning.

Stk. 2. Efter begæring fra det sociale ud- valg tiltræder dommeren og den pædago- gisk-psykologiske konsulent udvalget ved behandling af sager, hvor der træffes beslut- ning efter § 123, stk. 1, nr. 3) og 4), eller træffes beslutning om at opretholde et for- bud efter § 65, stk. 5, 2. pkt., eller § 124 mod flytning eller hjemtagelse af et barn.

Stk. 3. Dommeren yder udvalget vejled- ning med hensyn til lovens forståelse og an- vendelse og med hensyn til vurdering af fore- liggende oplysninger. Han leder forhandlin- gen og påser, at der er foretaget fornødne undersøgelser.

Stk. 4. Indehaveren af forældremyndigheden, værgeren og barnet eller den unge skal have lejlighed til at udtale sig over for det sociale udvalg, inden der træffes beslutning. De pågældende kan søge bistand hos tredjemand, der kan give møde i udvalget.

6. § 127 affattes således:

»§ 127. Når det sociale udvalg ikke kan holde møde, kan foranstaltninger, som af hensyn til barnets velfærd ikke kan opsættes, iværksættes foreløbigt af formanden eller i dennes forfald af næstformanden. Forældremyndighedens indehaver skal inden 24 timer efter afgørelsen have skriftlig meddelelse herom med angivelse af de faktiske og retlige forhold, der ligger til grund for foranstaltningens iværksættelse med oplysning om retten til indsigt i sagens akter efter lov om offentlighed i forvaltningen. Meddelelsen skal endvidere indeholde tilbud om advokatbistand.

Stk. 2. En foreløbig afgørelse skal snarest muligt og senest inden 7 dage forelægges det sociale udvalg til godkendelse, uanset om hjemgivelse af barnet har fundet sted. Godkendes den foreløbige afgørelse, forelægges denne det sociale udvalg til endelig afgørelse inden 1 måned.

Stk. 3. Chefen for den sociale ankestyrelse eller den af ankecheferne, som styrelseschefen bemyndiger hertil, kan give pålæg om iværksættelse af en foreløbig foranstaltning efter stk. 1.«

§ 127. Når det sociale udvalg ikke kan holde møde, kan foranstaltninger, som af hensyn til barnets velfærd ikke kan opsættes, iværksættes foreløbigt af formanden eller i

dennes forfald af næstformanden. Sagen skal snarest muligt forelægges for det sociale udvalg til afgørelse. Anbringelse uden for hjemmet i henhold til foreløbig beslutning kan længst vare i 2 måneder.

Stk. 2. Chefen for den sociale ankestyrelse eller den af ankecheferne, som styrelseschefen bemyndiger hertil, kan give pålæg om iværksættelse af de i stk. 1 nævnte foreløbige foranstaltninger.

Stk. 3. Beslutninger, der er truffet efter stk. 1, kan indbringes for den sociale ankestyrelse inden 1 uge efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen.

7. I § 128 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Ved behandling af sagen i den sociale ankestyrelse finder § 125, stk. 1, tilsvarende anvendelse.«

§ 128. Beslutninger, der er truffet efter § 123, stk. 1, og § 124, kan indbringes for den sociale ankestyrelse inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen.

Stk. 2. Berettiget til at indbringe en sag for ankestyrelsen er forældremyndighedens indehaver, den, der faktisk udøver forældremyndigheden, samt, såfremt sagen vedrører en person, der ikke står under forældremyndighed, den unge eller værgeren. Endvidere kan plejeforældre indbringe beslutninger efter § 65, stk. 5, eller efter § 124.

Stk. 3. Indbringelse af sagen for ankestyrelsen hindrer ikke iværksættelse af de besluttede foranstaltninger. Dog kan styrelseschefen eller den af ankecheferne, som styrelseschefen bemyndiger hertil, under ganske særlige omstændigheder bestemme, at en beslutning ikke må iværksættes, før ankestyrelsen har truffet afgørelse i sagen.